

Zabezpieczenie hipoteką wierzytelności wobec upadłego poręczyciela

*Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 8 sierpnia 2012 r.
(III CZP 42/12)*

Upadły, który udzielił poręczenia i zabezpieczył wykonanie tego zobowiązania ustanawiając hipotekę, jest dłużnikiem osobistym zabezpieczonego wierzyciela w rozumieniu art. 130 ust. 1 p.u.n.

BARTOSZ SIERAKOWSKI
PIOTR ZIMMERMAN

I. Uwagi ogólne. Przedmiotem niniejszej glosy jest orzeczenie Sądu Najwyższego¹, zapadłe na gruncie wykładni art. 130 ust. 1 p.u.n.², zgodnie z którym sędzia komisarz na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy uzna za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości obciążenie majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską, jeżeli **upadły nie był dłużnikiem osobistym zabezpieczonego wierzyciela**, a obciążenie to zostało ustanowione w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i w związku z jego ustanowieniem **upadły nie otrzymał żadnego świadczenia**. Artykuł 130 ust. 1 p.u.n. statuuje zatem szczególne uprawnienie sędziego komisarza do orzekania o bezskuteczności w stosunku do masy upadłości rzeczowych zabezpieczeń cudzych wierzytelności dokonywanych nieodpłatnie na majątku upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Poza zakresem normowania przywołanego przepisu pozostają natomiast inne – aniżeli takie, których celem jest zabezpieczenie wierzytelności – obciążenia rzeczowe majątku dłużnika (np. służebności), podpadające pod hipotezę art. 127 ust. 1 p.u.n. Za bezsporne w doktrynie prawa należy również uznać, że art. 130 p.u.n. nie dotyczy obciążeń składników majątku upadłego powstających bez jego udziału, mających charakter przymusowy (np. hipoteka podatkowa czy zastaw skarbowy)³.

¹ Uchwała SN z 8.08.2012 r. (III CZP 42/12), Monitor Prawa Bankowego 2013, nr 7-8.

² Ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1112, ze zm.), dalej: „p.u.n.”.

³ A. Jakubecki [w:] A. Jakubecki, F. Zedler, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, LEX 2011, komentarz do art. 130.